

ԸՆԴՈՒՆԻԼ

Կար ու չկար, կարճահասակ, շա՛տ կարճահասակ մարդ մը կար: Ան մեզի ծանօթ ձիւնաթոյրի պատմութեան եօթ թզուկներէն մէկն էր: Հարցը իր կարճը ըլլալը չէր, այլ՝ իր դժգոհութիւնը կարճ ու փոքր ըլլալուն պատճառով:

Երբեմն կան մարդիկ, որոնք չեն ուզեր ուրիշներէ տարբեր ըլլալ: Նոյնպէս ալ այս թզուկը, սկսաւ մտածել թէ ի՞նչ կրնայ ընել որ ինքն ալ բարձրահասակ մարդոց նման ըլլայ ու այս մէկը մղեց զինք կենդանաբանական պարտեզ երթալու եւ հարց տալու ջայլամին՝ ամենէն երկար թռչունին, թէ անոր վիզը ինչո՞ւ այսքան երկար է:

Չայլամը պատասխանեց.

- Կեանքիս մէջ այս մասին չեմ մտածած, սակայն կը կարծեմ, որ գետնի սերմերը ուտելու նպատակով վիզս դեպի վար երկարած ժամանակ, հասակ ստացած է:

Թզուկը այս լսելով, որոշեց ջայլամին պէս վիզը երկարելով գետնի սերմերուն հասնիլ, սակայն նկատեց, որ մարմինը այդքան ծռելու կարողութիւն չունի:

Թզուկը մտածեց, որ անպայման պէտք է միջոց մը գտնէ իր նպատակին հասնելու համար: Այս անգամ ալ որոշեց կենդանաբանական պարտեզին ամենէն երկար կենդանիին՝ ընծուղտին, քով երթալ եւ հարցնել.

- Սիրելի՛ ընծուղտ, արդեօք ի՞նչ է պատճառը, որ դուն պարտեզի ամենէն երկարավիզ կենդանին ես:

- Կեանքիս մէջ այս մասին չեմ մտածած, սակայն կը կարծեմ, որ ծառերուն տերեւները ուտելու նպատակով վիզս դեպի երկինք երկարած ատեն, հասակ նետած եմ:

Թզուկը այս լսելով, որոշեց ինքն ալ ընծուղտին պէս ծառի տերեւներուն հասնիլ: Ան մատներուն վրայ կեցաւ եւ մարմինը դեպի վեր քաշեց, սակայն յաջողեցաւ հասնիլ անոնց, ուստի դժգոհեցաւ ու որոշեց ծառ մը մագլցիլ: Ան հագիւ վեր հասաւ, մատը ճիւղերէն վիրաւորուեցաւ, եւ հագիւ տերեւները համտեսեց, զգաց որ գարշելի են:

Ան մտածեց որ ջայլամէն եւ ընծուղտէն զատ, ուրիշ մէկը անպայման կրնայ օգտակար դառնալ իրեն: Այս անգամ ալ որոշեց բարձրահասակ անձէ մը օգնութիւն խնդրել: Ան հանդիպեցաւ կողովագնդակ խաղցող բարձրահասակ տղու մը, որուն նոյն հարցումը ուղղեց: Տղան պատասխանեց.

- Մանկութենէս կողովագնդակ կը խաղամ եւ կը կարծեմ, որ այդ պատճառով ալ երկնցած եմ:

Թզուկը այս լսելով ամիսներ շարունակ կողովագնդակ սկսաւ խաղալ, սակայն ապարդիւն:

Օր մըն ալ երբ կենդանաբանական պարտեզին մէջ կը քալէր, հանդիպեցաւ բուին, որ այդ անտառին ամենէն խելացի թռչունը կը համարուէր: Բուն հարցուց թզուկին իր դժգոհ վիճակին մասին եւ թզուկը պատասխանեց.

- Դժգոհ եմ իմ հասակէս: Կ'ուզեմ բարձրահասակ ըլլալ:

- Ինչո՞ւ կ'ուզես բարձրահասակ ըլլալ, - զարմացած հարցուց բուն:

- Պարզապէս եթէ բարձրահասակ ըլլայի, ինքզինքս աւելի զօրաւոր պիտի զգայի:

- Լա՛ւ, հիմա երբ թզուկ ես ինչե՞ր կրնաս կատարել:

- Կրնամ խաղալ, խնդալ, ուրախանալ, խօսիլ, հասկնալ ու լաւ ժամանակ անցընել միւս վեց թզուկներուն հետ, ինչպէս նաեւ այս բոլոր բաները կատարել փոքրիկներուն հետ:

Այդ ժամանակ մը թզուկը ժպիտ մը տեսաւ բուին դեմքին վրայ եւ հասկցաւ... ինք ալ նոյնպէս ժպտաց ընդունելով ինքզինք ինչպէս որ է եւ անգամ մըն ալ իր արտաքին տեսքէն չդժգոհեցաւ:

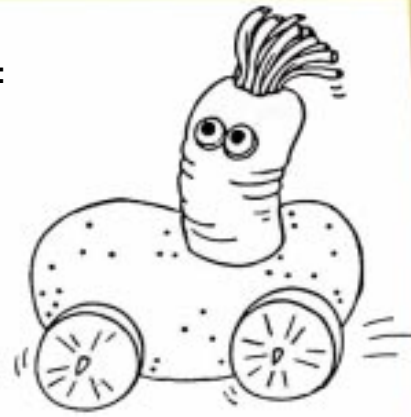

ԹԻՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏԵՑՈՒՄ ԿՐԻՄԻՆԻ ԿՆՅՈՒՆԻ ԿԱԶՄԵՆԻ
ՆԿԱՐԱԶԱՐՈՒՄՈՒՄ՝ ՈՒՅՅՈՒ ԲԵՐՈՇԵՆՆԸ

Եկէ՛ք միասին պատրաստենք ստեպլինէ մարդուն ինքնաշարժը:

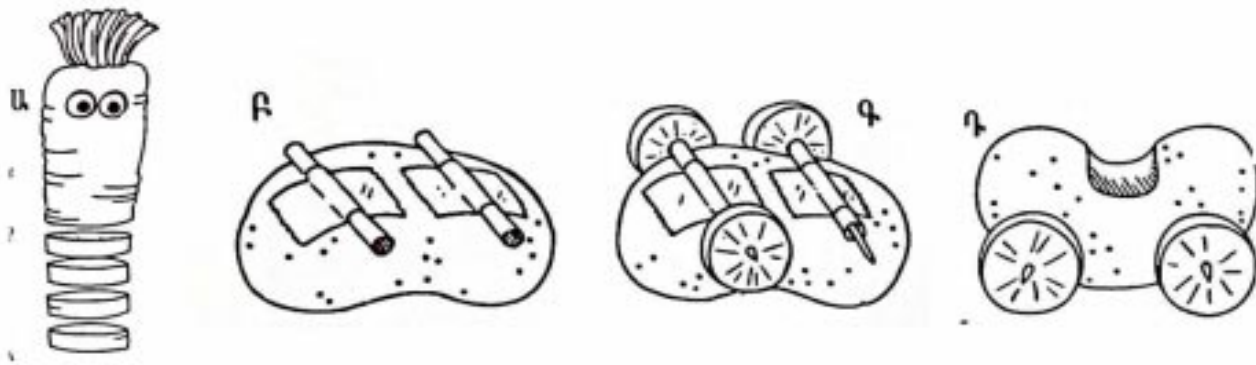
Պէտք պիտի ունենանք:

- Դանակ
- Ըմպելացողիկ (շալիմոն)
- Գծաքաշ
- Խէժ
- Մկրատ
- Ստեպլին (իր կանաչ մասով)
- Միջակ չափով գետնախնձոր
- 3 հատ ակռայի ցպիկ
- 2 հատ փոքր հլուն կամ կոճակ (աչքերու համար)

Պատրաստութիւն:

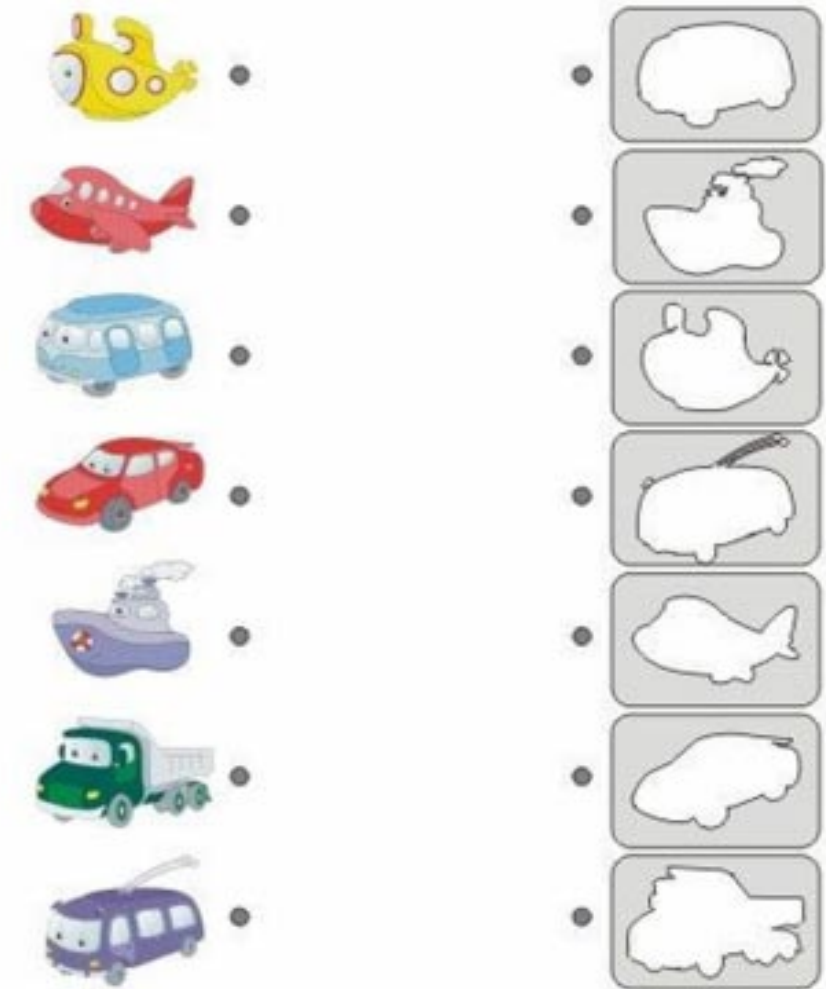
- 1.- Ստեպլինին կանաչ կողմէն կտըր կտրէ՛: Միւս կէտէն կտրէ՛ չորս հաւասար կլոր շերտեր (անիւներ): (Նկար Ա):
- 2.- ըմպելացողիկները կտրէ՛ 4 սմ. երկարութեամբ երկու մասերու:
- 3.- Գետնախնձորին մէջտեղը փորէ՛, ստեպլինը կանգնեցնելու համար: (Նկար Դ)
- 4.- Ստեպլինին կանաչ «մագերուն» կողմը փակցո՛ւր երկու աչքերը: (Նկար Ա) եւ սպասէ՛ որ իւծը չորնայ:
- 5.- Ըմպելացողիկի կտորները գետնախնձորին տակը փակցո՛ւր (Նկար Բ):
- 6.- Ըմպելացողիկին մէջ տեղաւորէ՛ ակռայի ցպիկներէն, անոնց վրայ անցնելով անիւները: (Նկար Գ):
- 7.- Ստեպլինէ մարդուն տակը եւս ցպիկ մը դի՛ր, այդ ցպիկին միջոցաւ նստեցո՛ւր զինք ինքնաշարժին մէջ եւ...հրէ՛ ինքնաշարժը:

$4 \text{ glasses} = 28$
 $2 \text{ cups} + 1 \text{ glass} = 17$
 $1 \text{ cup} + 1 \text{ mug} = 9$
 $1 \text{ glass} + 1 \text{ cup} + 1 \text{ mug} - 1 \text{ glass} = ?$

Կրնա՞ս լուծել:

6 ղողկոտուՆ

Իւրաքանչիւր պատկեր միացո՛ւր համապատասխան շուքին:

ՓՈՔՐԻԿ ՅԱԿԻԿԸ

Յաջորդ առաւօտ, շէկ հաւիկը ցորենի հատիկները լեցուց պարկի մը մէջ, որպէսզի աղօրիք տանի: Չարաճճի ճուտիկներն ալ փորձեցին մտնել պարկին մէջ, սակայն շէկ հաւիկը պատուիրեց անոնց որ հետեւին իրեն:

Շէկ հաւիկը առջեւէն, ճուտիկները ետեւէն՝ սկսան մագլցիլ բլուրն ի վեր:

Երբ տուն կը վերադառնային, ճուտիկները բլուրէն դէպի վար մրցեցան իրարու հետ ու ի վերջոյ իրենք զիրենք գտան ցեխոտ ջրակոյտի մէջ:

- Վաղը պիտի չգաք ինծի հետ,- ըսաւ շէկ հաւիկը, երբ կը մաքրէր ճուտիկները:
Յաջորդ օր, շէկ հաւիկը անհամբեր էր, որովհետեւ ալիւրը պիտի բերէր աղօրիքէն:

- Ո՞վ կ'օգնէ ինծի ալիւրը կրելու համար,- հարցուց ան:

- Ես, չէ՛,- ըսաւ խոզը:

- Ես, չէ՛,- ըսաւ կատուն:

- Ես, չէ՛,- ըսաւ բաղը:

- Շա՛տ աղէկ: Բալէլը լաւ է, ախորժակս կը բանայ,- բարկութեամբ ըսաւ շէկ հաւիկը ու մեկնեցաւ դէպի աղօրիք, որպէսզի առնէ ու բերէ ալիւրը:

Վերադարձին ճուտիկները ալիւրի պարկը կտրեցին: Պարկը ծակեցաւ անշո՛ւշտ եւ ալիւրով ծածկուեցան անոնց փետուրները:

- Բը՛շ-բը՛շ,- ըսաւ շէկ հաւիկը եւ հեռացուց զանոնք:

- Գացէ՛ք, խաղացէ՛ք, բայց փորձանք մի՛ բերէք ձեր գլխուն:

- Յիմա, ո՞վ կ'օգնէ ինծի հաց թխելու համար,- հարցուց շէկ հաւիկը:

- Ես, չէ՛,- ըսաւ խոզը:

- Ես, չէ՛,- ըսաւ կատուն:

- Ես, չէ՛,- ըսաւ բաղը:

- Յը՛մ,- ըսաւ շէկ հաւիկը, յօնքերը կիտեց ու հագաւ գոզուցը: Ալիւրով խմոր շաղեց: Խմորը փափուկցուց ու երեք նկանակներ պատրաստեց, յետոյ զանոնք տեղաւորեց փուռին մէջ:

Երբ հացերը սկսան եփիլ, խոհանոցէն հաճելի բոյր մը տարածուեցաւ: Անօթի ճուտիկները վազեցին դէպի խոհանոց:

Անոնց հետեւեցան խոզը, կատուն եւ բաղը:

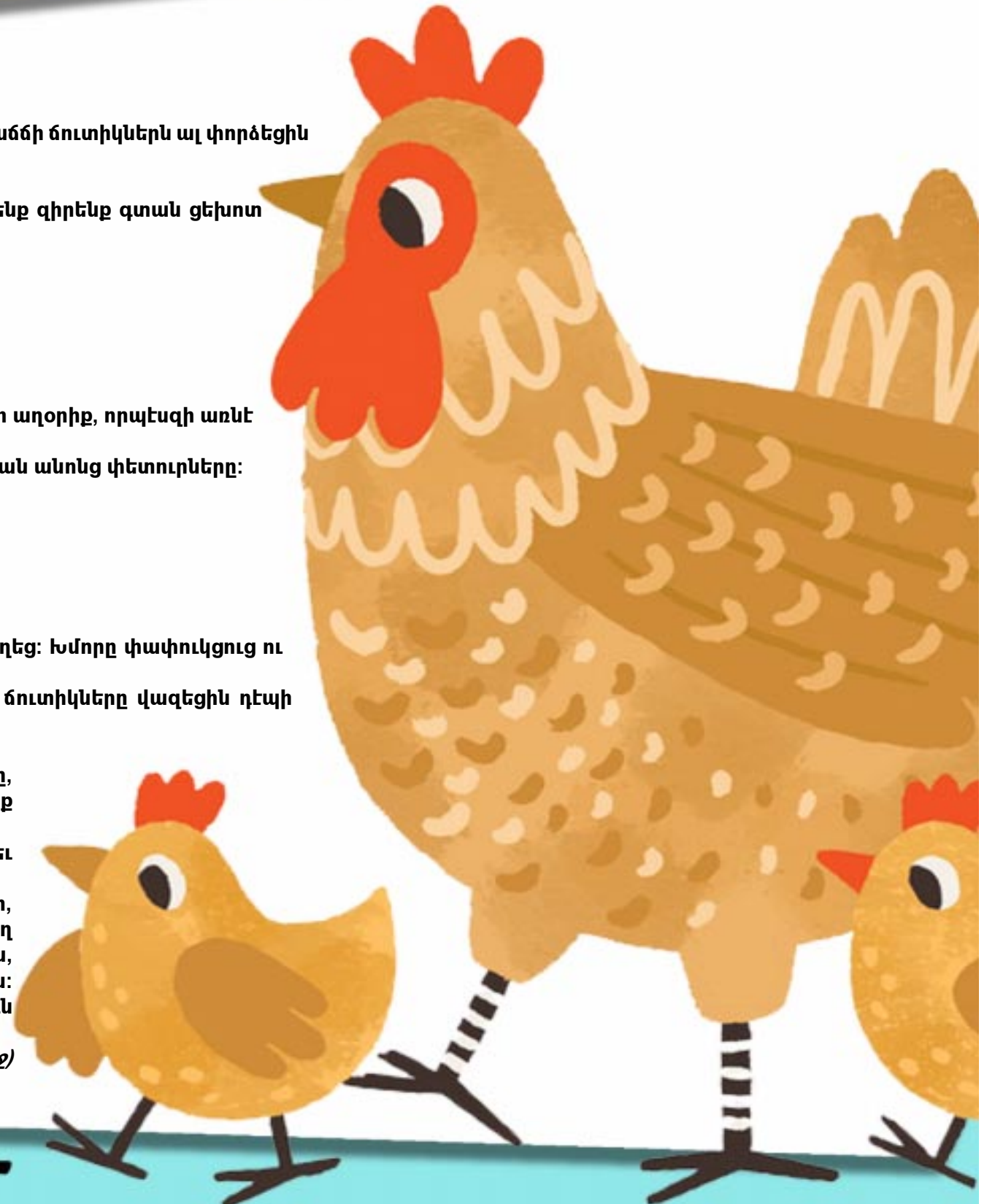
- Օգնութեան պէտք ունի՞ս,- հարցուցին խոզը, կատուն եւ բաղը եւ շարունակեցին,- ուտելու կրնանք օգնել:

Սակայն շէկ հաւիկը աջ ու ձախ շարժեց գլուխը եւ ըսաւ.

- Այս ցորենը ես ցանեցի, ես հնձեցի, ես ծեծեցի, մինչեւ աղօրիք ես կրեցի, ալիւրը ես բերի եւ այս համեղ հացերը ես եփեցի: Յիմա՛, ես եւ անօթի ճուտիկներս, ախորժակով պիտի ուտենք: Օ՛ն, քը՛շ-քը՛շ,- ըսաւ ան:

Այսպիսով շէկ հաւիկը՝ ծոյլ խոզը, անհոգ կատուն ու անգործ բաղը հեռացուց իր հաւանցէն:

(Վերջ)

ԲԱԴ

Ընտանի բադերուն նախնիները վայրի բադերն են, որոնք մօտաւորապէս երկու հազար տարիներ առաջ սկսած էին որսի ենթարկուիլ հարաւ-արեւելեան Ասիոյ բնակիչներուն կողմէ: Բադերը սերունդէ-սերունդ կ'ընտելանային մարդուն դառնալով աւելի ու աւելի դանդաղ ու ծանր:

Այս տեսակի թռչունները պահելու համար, անհրաժեշտ է ապահովել ջրային մակերես, արուեստական լճակ կամ փոքրիկ աւազան: Չէ՞ որ բադիկները իրենց ծնած օրէն կը լողան:

Համերաշխ երամով բադիկները կը շարժին, միայն ջուրին մէջ քիչ մը հեռանալով իրարմէ, իսկ երեկոյեան մութը չհասած, արդէն անոնք զիրար կը գտնեն եւ կը վերադառնան թռչնանոց:

Քանի մը ամսուայ ընթացքին, էգ բադերը ետեւ-ետեւի 50-է աւելի հաւկիթներ կ'ածեն, իսկ աշխոյժ ու ածան էգերը՝ մինչեւ 300 հաւկիթ:

Մարդիկ ընտանի բադերը կը բազմացնեն նաեւ անոնց միսէն օգտուելու համար:

